

PRZYPISOWAĆ (396) *vb impf*

o oraz a jasne.

inf przypisować (61). ◇ *praes 1 sg* przypisuję (33). ◇ *2 sg* przypisujesz (9). ◇ *3 sg* przypisuje (67). ◇ *1 pl* przypisujemy (12), przypisujem (5); -emy *Mącz, KuczbKat* (3), *ReszPrz, WysKaz* (2), *SarnStat* (2), -em *UstPraw, SkarŻyw, PudłFr, WujNT*; -emy : -em *WujJud* (3:1); ~ -emy (2), -emy (1), -(e)my (9); -em (1), -(e)m (4). ◇ *2 pl* przypisujecie (15). ◇ *3 pl* przypisują (96). ◇ *praet 1 sg m -m* przypisowałam (1). ◇ *3 sg m* przypisowała (9). ◇ *3 pl m pers* przypisowali (13). ◇ *fut 1 sg m* będę przypisowałam (2). ◇ *1 pl m pers* będziemy przypisować (1). ◇ *imp 1 sg* niech przypisuję (1). ◇ *2 sg* przypisuj (3). ◇ *3 sg* niechaj przypisuje (2). ◇ *1 pl* przypisujemy (1). ◇ *2 pl* przypisujecie (1). ◇ *3 pl* niech przypisują (1). ◇ *con 1 sg m* bym przypisowałam (1). ◇ *2 sg m* byś przypisowała (2). ◇ *3 sg m* by przypisowała (4). ◇ *2 pl m pers* byście przypisowali (2). ◇ *3 pl m pers* by przypisowali (2). ◇ *praet 3 sg m* by był przypisowała (1). ◇ *pass inf* przypisować się (1). ◇ *praes 3 sg* przypisuje się (4). ◇ *con 3 sg m* by się przypisowała (1). ◇ *impers praet* przypisowano (1). ◇ *con* by przypisowano (2), by było przypisowano (1). ◇ *part praes act* przypisując (41).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w. s.v. przypisać.

1. *Dopisywać do tekstu, dołączać do zbioru tekstów; ascribere Mącz, Calep, JanStat, Cn; attribuere Mącz, Calep; annotare Mącz; appingere, interscribere Cn [w tym: co (8)] (15)* : Tedy odpisał Krol Ráthymowi kthory popiśował przypadłe á przygodne rzeczy/ [...] ten list co go przypisuię [*ea quae subiecta sunt*]. *Leop 3.Esdr 2/25; (nagł) O Zápisániu Dobr Krolewskich. [...] (-) Dobr Krolewskich niezáltawuiem/ áni dáruiem/ áni Summy przypisuiem ná Seymie/ tylko áz z dozwoleciem Rad náłzych UstPraw A; Annoto, Náznáczam/ Przypisuię. Mącz 250d, 374c, 392b; Ono mnieyśza zem Rozdziały álbo głowy [...] nie miedzy tekstem/ ále po kraioch znáczył. Przyczyná tego tá iest: áby znacžno było co Duch święty przez Apoštoły piśał/ á co ludzie dla rátkunku pámięci przypisowali. *BudNT przedm d3v; Ascribo – Przypisuię, prziczituię. Calep 101b, 112b; Dla tego ninieyśzy y niżey nápisány Státut [...] náłzými ninieyśzými/ y innými przez nas potwierdzonými przodków náłzych Státutmi/ y Przywileymi wiecznými przypisuiemy pod tákowými słowy. [...] SarnStat 179.**

przypisować do czego (1): Gdzień też do tego Porządku przypisował niektóre śprawy wedle zwyczáiu Lawniczego Krák(owskiego). *GroicPorz C2.*

przypisować gdzie (2): Práwá Boskie iáłne o tym są/ ktorých mieyćá ná brzegu przypisuię. *PowodPr 36, 83.*

Z przysłówkiem ilościowym zastępującym dopełnienie bliższe (1): W Tym téz lie dzieią trudności wielkié/ iż Prokuratorowie v sądów wśzelákich/ nie oddawáią Controuerfiy śwych zaráz/ á potym przypisuią wiele/ czego przed sądem onym nie mówili/ chcąc rátować śpraw onych/ co opuścili *SarnStat 812.*

W połączeniu szeregowym (1): y oné [zwyczaj] mocné vczyniliśmy/ y áby zá práwo wiecznie były dżierzáné skazáliśmy: y tu oné przypisuiemy/ pochwalamy/ y skázuiemy przez ninieyśzy státut. *SarnStat 59.*

Zwrot: »na tram przypisować« = zapisywać na kredyt (1): Albo owi kwartarze/ co tu wam śzynkuią/ Dáleko nie dolawśzy/ ná tram przypisuią. *RejWiz 162v.*

2. Twierdzić coś o kimś a. o czymś, zwłaszcza że jest jakiś, coś uczynił, coś mu przysługuje; *imputare Mącz, Calep, JanStat, Cn; assignare Mącz, Cn; arrogare, attribuere, dare, ducere Mącz; referre, transferre, tribuere Modrz* [w tym: komu, czemu (284), co (268)] (288) : Kot niegdy kurá włápił/ A śnieść lie go nie vkwápił: Ale chciał náleść przyczynę/ Iżeby go śniadł prze winę. Kurá kiedy ták winował/ Swowolność mu przypifował: Rzekąc/ przecz ták w nocy wołafz/ A dobrym ludziom ípác niedafz. *BierEz H3v; FalZioł I 77a*; ktoremu [*Jupiterowi*] oni w íkładaniu íwym przypifuią fryie, czudzołoftwa y infze nieznałzki albo plugawoíci rozmaite *BielŻywGlab nlb 12*; Pothym Solon odeflał ią [*tablicę złotą*] do Apolina Bogu mądrość przypifuiącz. *BielŻyw 2; SeklWyzn Ev*; Ale íżefz rzekł Perską ziemię w wielkoíci złotá obfituiącą/ zoítrzyłes ímysłly násze á ípráwiłes nas przez tho mężnieyíze/ ábyfmy złotá wálzego mogli doítác/ á niedoítháteczność nászę (ktorą nam przypifuiiefz) moglibyfmy oddálić. *HistAl C6*; A ná drugim myeyfcu/ ípráwuyc íye o nyektore rzeczy/ ktore mu przypifowano/ ták [*Luter*] píffe. [...] *KromRozm I H4v, B, G2*; Bo hnet ízatanowi íęli przypifowac práwdę/ bogu fałz *MurzNT 31, 96*; Zniífczyliícye przykazánye Boże dla podányá íwego. (-) Ták yeít: Przypifuyąc nam to íi/ ktorzy to íámi czynyá *KromRozm II b3v*; Abowim Philip/ Ozyánder/ Elácius Lutherowey náuki íye dżierząc/ przedíye yeden drugyemu błád y kácyrftwo przypifuye *KromRozm III C2, N6v*; Gdzye też przypifuye pánu Bogu tę cześć y wyelmożność/ że on Pan nád pány/ Krol nad krolmi mocny á wyelki *GliczKsiąż C3*; Abowiem kiedybyície temu wierzyli/ nigdy byície tey Wodzie tzárowáney tákowey mocy nie przypifowáli/ áby oná mogłá nieprzyaciéle wízelákie wykorzenić y wygládzić *KrowObr 71v, 67, 96v, 97, 98, 100*; A ták íesliżby íię tak co [*tj. błqd*] kędy w tym druku ználázło/ prósimy bácznego czythelnika żeby nie zárázem nam íákíey nieumieiętnoíci y niedballftwa przypifował *BibRadz *6*; Kroniká Węgielka píffe/ żeby íam Krol w ten czás niebył íedno ían z Huniadá/ ktoremu wízytkę íławę íámemu íanowi przypifuią á nie Krolowi *BielKron 389, 56, 65v, 204*; Vitio et culpaē dare, Przypifowác komu winę. *Mącz 71b*; Calliope, íedná bogini miedzi íiedmią którey głófu wdzięczność przypifuyą. *Mącz 32a, 121c, 333b [3 r.], 357d; RejAp 55v [2 r.], 154v, 156*; gdyż ludzie nic nikomu niepodobnego/ áni bez przyczyny nie przupifuią [*! Górndworz Cc5, G7; RejPos 13v, 116*; ten to [...] Kácérz [*Gribaldus*] powiádał być/ kładac trzy Bogi/ íáko troie ludzi od íiebie rózné/ y rozgrániczoné/ íednym Bostwem tylo złączoné: [...] bo íesli tho íedyné Boíftwo Oycu tylo przypifował: tedy niewiém/ íáko Syn y Duch íwięty Bogiem będzie mógl być *BiałKat 111, 268v; KuczbKat 40 [2 r.]*; Widziłfz o íákíey wierze Páweł í. mowi/ gdy íey ípráwedliwość przypifuiie. *WujJud 97v, 20v, 65 marg, L14; WierKróc A4v; BiałKaz D, E3*; Toíz czyniá [*tj. odstępują Boga*] owi co íię do czárownic y czárow po pomoc vciekáią/ ábo wiadomośc rzeczy przyízłych y przeízłych táiemnych (ktore íobie Pan Bog zoítáwuie) ludziom/ y náukom ich omylnym przypifuią. *SkarŻyw 173; ModrzBaz 45v, 50, 82*; Co íię też tknie máieístatu támże Bogu przypifánego/ zali też y Chríftus Pan tegoż nie przypifuiie Bogu Oycu íwemu? *CzechEp 284, 129, 182, 409*; íż pánu Chríftufowi íiáło tákíe przypifował [*Justynian*]/ ktore náízemu namniey podobne nie byío/ ktore áni ícierpieć/ áni vmrzeć mogło. *NiemObr 141, 73, 111, 138, 139, 177*; ktoremu [*Słowu, Jezusowi Chrystusowi*] dwoie národzenie przypifuią/ z Bogá od wiekow/ z człowieká náznáczonych od wieku czáfów *ReszPrz 76, 35; ActReg 139; Calep 515a*; Tym/ co íię [*Boże*] chwałą/ głupíftwo przypifuią *GrabowSet V; OrzJan 63*; tákowym vczynkom wiernych ludzi/ ták wielką moc y wážnośc Páweł

przypifuie/ iáko y Kátholikowie dżiśieyfzy. *WujNT* 518, 43, 171, 477; *WysKaz* 3, 27; Dżiwnaby to nie íprawiedliwość/ ktorą trudno przypifować íędziemu nawyżfzemu. *SkarKaz* 383a; *VotSzl* C2.

Z przysłówkiem ilościowym zastępującym dopełnienie bliższe (3): Aza więcey będziem przypifować ludziom bez męłtwá y bez rozłádku/ ktorzi íię [...] ludzi ledá z przyczyn á dla máłuczkiech rzeczy zábijác náuczylí? *ModrzBaz* 62v, 81; *CzechEp* 95.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (16), ono (1); iż, że (9), zaimek względny (6), iżby, aby, żeby 'że, jakoby' (5), jakoby (1)] (21): *KromRozm III* Q; *GliczKsiąż* F5; Wfzędý nam przypifuia że dłuęo fypiamy *Prot* B4v; *RejAp* 156; niechayże tego nie przypifuie żaden godności Achillowej/ iżby wíętfza niż moia/ być miała *GórnDworz* H; *WujJud* 39v; *MycPrz II* C3v; *CzechRozm* 65v; *ModrzBazBud* II5v; *CzechEp* 95, 383; Co bacząc niektorzy/ á ofobliwie dżiśieyfzy wykretácze/ wolá przywiley Piotrow/ ná Papiefkiey ofobie záuwieś. W czym dawiaá znác/ iż odstępuia/ ítolice Rzymfkiey/ przypifuiać to Papieżowi/ iż on może/ kiedy y kedy chce ítolice Piotrowę przenieś. *NiemObr* 54, 141, 167, 170; *ReszPrz* 90; Piękna páńno/ którý my równia nie nayduiem: Piękna páńno/ którý to ímiele przypifuiem/ Ześ fwá piękná vrodá wfzytki célowála *PudlFr* 73; *PapUp* C2; *Phil* M3; Niezmierny Oćiec: ktoremu ono co Hieremiafz mowi/ niebo y ziemię ia nápełniam/ bárzo rádzi y Aryani przypifuia. *LatHar* 377; Swiętym niekiedy przypifuiem/ co Bogu íámemu właśnie należy. *WujNT* Cccccv.

Podmiotem jest tekst (7): *SarnUzn* F4 marg; gdyż iedno fłowo nikomu nie przypifuie części á fławy/ iedno íámemu iemu [Bogu] á wielmożności iego á drugie fłowo przypifuie mu/ áby íie wfzytko sftháło wedle woley iego *RejAp* 156; *GrzegŚm* 24; *CzechRozm* 65v, 193; Ey nie vmárlic ćiebie chwalic máia/ Pánie Iezu/ áni ći wfzyscy ktorzy do piekła wfępuia. (marg) O Potępionych mowi/ kthorym drugá śmierć pímo przypifuie. [...] (–) *LatHar* 25; írogóć mu [Bolesławowi Śmiałemu] tu náfze kroniki przypifuia *BielKron* 174.

W przeciwstawieniu (1): »przypisować ... odejmować« (1): nád ktorą hárdość y pychę wíętfza być nie może/ íobie tylko íámemu prawdę/ rozum/ baczenie przypifuiać/ á swiaću wfzytkiemu odeymuiąc. *ReszPrz* 110.

Zwroty: »niesłusznie, nieprawdziwie przypisować« (4:1): *KromRozm II* b3v; To [że uważa, że przestępca przyjmujący sakrament będzie zbawiony] wy Kościołowi Powfzecnemu/ lecz nieprawdziwie/ przypifuiećie. *WujJud* 166v; Ale wroćmy íię do Piotrá/ ktorzy żadney władzey y zwierzchności tákowej/ iáką mu Papieżnicy/ nieśłufznie przypifuia nie vżywał. *NiemObr* 42; *WujNT* 456, Yyyyy4v.

»śłusznie przypisować« (1): Zniífczylićcye przykazánye Boże dla podányá íwego. (–) Ták yeft: Przypifuiać nam to ći/ ktorzy to íami czynýa: Ale flufńcye czyli nyeflufńcye nam to przypifuyá/ to íye pokaże. *KromRozm II* b3v.

»sobie przypisować« [szyk zmienny] (18): *GliczKsiąż* F5; *Leop* *B4v; nie ma íobie żadny ni wczym włańności przypifowác/ iedno do czáfu íwoiego. *BielKron* 112, 173v; *Mqcz* 89a; *SarnUzn* 7v; ludzie to podobno w tym krzywi/ ktorzy íobie náukę przypifuia/ áno iey niemáfz *GórnDworz* G5v; Ieśli to íobie przypifuiećie/ ná co Pan Bog Prorokom dáry dawał/ muście też to pokázác/ żeście y wy íá Prorocy. *WujJud* 39v; *MycPrz II* C3v; *ModrzBaz* 81; *ModrzBazBud* II5v; *SkarJedn* 150; *SkarŻyw*

82; *NiemObr* 70; *ReszPrz* 110; Arrogo – Przypisuię, prziczitaię łobię. *Calep* 98a; Ieft theż y to lekkomyłnego poštěpek człowiekã s łzczęśliwego powodzenia wynosić fie/ przypifuiąc to łobie iákoby łzczęście w ręku łwych miał *Phil* M3; *WujNT* 77.

Szeregi: »przyczytać i przypisować« (1): iż to iemu [*Chrystusowi*] łámemu prawdziwie łłży/ cokolwiek piłmo ł. łynowi włánnemu pierworodnemu/ y namileyłzemu Bożemu przyczyta y przypifuię: tedy niewiem [...] *CzechRozm* 65v.

»(nie) przywłaszczać, (i, ani) przypisować« [*szyk* 2:1] (3): Koźdi obaczywłly fie być człowyekyem nyemya[ł]by they powagi vżywãć/ áni tego łobye przypifowãć y przywłáłfczãć/ co należy łámemu Bogu *GliczKsiąż* F5; *KrowObr* 7; *RejPos* 304v.

a. *Twierdzić, że ktoś a. coś jest sprawcą lub przyczyną czegoś (160)* : Iłz gdy náłz [!] bog przełz to [*Chrystusa*] ymyę uyluchaua to mamy przypyłacz załludze maryey gdyłz przełz ymyã yezus náłz nyeuyłlucha to przypyłuyemy grzechom náłzym *PatKaz* III 127v; *SeklKat* L2v; *KromRozm* I H4; *MurzNT* 31; *KromRozm* III G8v; *DiarDop* 102; W Tym Płalmie ieft dzyękwówanie zã dobrodzieyłtwã/ ludowi Izráelłkiemu vczynione/ á włzytki przypifuię wielkiemu á hoynemu miłofierdzyu Pánã Bogã włzechmocnego *LubPs* X6v, bb2 marg; *GroicPorz* mmv; ktory [*Antykryst*] tylko potzãtek/ y tżęć zbãwienia przypifuię Pánu Kryłtułowi/ á łrzodek/ y dokonãnie/ łwoim włánnym łilã/ pracã/ pietzołowaniu/ y vtzynkom dobrym. *KrowObr* 57v; Iáko temu Oleiowi łmrodliwemu/ odpufłtzenie włzyłtkich grzechow przypifuięćie? *KrowObr* 84, 57v, 60, 60v [2 r.], 65v, 71v (27); Było ich wiele co tego [*tj. męki*] žyczyli Głińłkiemu mowiac/ iżby było nikomu nie przypifowano porãłzki Mołkiewłkiey iedno iemu. *BielKron* 411, 7, 274, 297, 337, 337v; *Attribuere causam calamitatis alicui*, Przyczinę niefortuny komu przicipowãć. *Mącz* 464a, 78c, 392c, 464a; *GórnDworz* H, I5v; iákobyłz też imi [*tj. sprawami doczesnymi*] miał włzytkiego doydż [...] / nic nie przypifuiąc opãtrżnołci Pãńłkiey. *RejPos* 262v, 13, 307; dla tego iż ty złe przygody ktore nam czyniã bliźni náłzy/ iemu (to ieft Szãtãnowi) przypifuiemy *KuczKat* 435, 10; Czemu vłprãuiędiuienie [!] wierze przypifuiã. *WujJud* 98 marg, 68, 100 [2 r.], 109v, 110v, 112v (17); *WujJudConf* 89, 100; ktory fie łkãrżã/ że dzyłeyłzych czãłow zacnołć á powagã prãwie włzytkich łtanow niłzczeie á lekce powãżona bywa/ przypifuiąc tho niełprãwiędiwym á złym łãdom á niewdzyęcznołci ludzkiey. *RejPos* 42; *RejPosWstaw* [21²]v; *BudNT przedm* a6; *CzechRozm* 46, 105 [2 r.]; A iáko to náłzbyt prędkiemu vwierzeniu przyczytãiã/ włzytko co vsłlyłzylz zãrãżem zã pewne przyiãć: tak zãsię przed włzytkimi vłzy zãmknãć/ niemãdrołci przypifuiã. *ModrzBaz* 21, 59; *SkarJedn* 279; *KochPs* 59, 209; łãmo [*ciał*] vmãrłę było/ á drugie^{mv} vmãrłę^{mv} žywot dáło. Cze^{mv} to? Dla te^{go} žeby fie cud on dułzy nieprzicipowãł/ gdy by był Elizeułz zmartyw włtał. *SkarŽyw* 279, 284, 560; *StryjKron* 532; *CzechEp* 203; *NiemObr* 163; *KochDz* 105; *WisznTr* 26; Iełli fie wãm połzczełci kiedy z dobrej łprãwy/ Będziećie mieć dobry znãk iż Pan Bog łãłkawy. Nie przypifuyćie tego nigdy męłtwu łwemu/ Iedno zãwżdy dzyękwówãć Pánu niebiełkiemu. *BielSjem* 33; *ZawJeft* 32; *OrzJan* 42, 121; Tãk też Haeretykowie cudã ktore Bog czynił y dzył czyni w kołłciele Kãtholickim/ przypifuiã łłãmlwym cudom Antychryłtowym. *WujNT* 39, 50, 51, 133, 222 [2 r.], 323 (18); Gdyż my Kãtolicy włzyłtko dobro zbãwienia náłzego krwi Pãna Chryłtułowej przypifuiemy. *WysKaz* 32; *SarnStat* 700; A iełli co dobrego we mnie z łãłki twey będzie: niech fie z tego nie chlubię/ á tobie włzytko przypifuię. *SkarKaz* 353b, 274a, Oooo3b.

Z przysłówkiem liczebnym zastępującym dopełnienie bliższe (1): vřáli ľami w ľobie/ [...] przypifuiąc názbyt wiele ľwym vczynkom/ ktore według zakonu czynili *WujNT* 517.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (6); iż, że (3), zaimek względny (3), aby 'że' (2)] (8): Iemu [*tj. Bogu*] będę przypifował czokolwie dobrego rzekę. *WróbŻołt* 55/5, S; *Napyerwey* powyelfcz ľwoyą pyrwřcha wktorey zenye ľwey tho przypifował abi ona povodem przednyeyřchym zabiczia thego bila, odwolall *LibMal* 1543/77; *RejAp* 50v; *CzechEp* 162; *PaprUp* C2; iákóz tego ľáľce bożey nie przypifowác/ że Niemcy/ Czechowie/ Moráwcy/ Hifřpani/ możné narody/ woynę wiodą z tym nieprzyiaćielem [*tj. Turkiem*] *OrzJan* 67, 121.

Podmiotem jest tekst (1): Acz grzechy bywáią odpufzczáne przez modlitwy/ przez pořty/ przez iáľmużny/ [...] y przez káplány (iáko píľmo řwięte káždemu z tych odpufczenie grzechow iáľnie przypifuie) wřákże [...] *WujNT* 817.

Zwrot: »sobie przypisowac« (8): Przeto by tako byl řwięty ij v boga przyiemny/ iřžby cie bog wewřřtkim wyřľuchál/ [...] nie nadymáy ľie s tego/ anij ľobie przypifuy/ mnimaiątz aby to ty a nie bóg dziaľal. *OpecŻyw* 45, 43; Ale potym był [*Saul*] okrutny nád ludem/ nieřpráwiedliwy/ vřtáwámi Boľkiemi gárdziľ/ ľobie wřzytko przypifował á nie Bogu. *BielKron* 64v; *RejPos* 307; Wiele ľię Heretykow náwracáło/ [...] řľuchánim zbáwienney náuki iego [*řw. Piotra z Werony*]: [...] W czym on pokore řáchowác vmiáľ/ nic ľobie nieprzypifuiąc. *SkarŻyw* 372, 334; Y ma kto iny řiebie ozdobnie máľowác? A řpráwy oycá mégo ľobie przypifowác? *GórnTroas* 20; *SkarKaz* 352a.

Szeregi: »podawać a przypisowac« (1): Ato řľuchay [...] przed kim korony miece [*triumfujący Kořciół*]/ to ielft wyznánie niegodnořci řwoich czyni/ iedno Pánu ľámemu/ to iemu podáiąc á przypifuiąc/ iż to máią wřzytko z dobroci á z miľofierdzia iego. *RejAp* 50v.

»przypisowac i przyczytac« (1): kthorzy [*odszczepieńcy*] nietylko ľámeý krwi Syná Bożego/ ále teř tym rzetom ktore kupuią zá řrebro y złoto/ przypifuią y przytzytáią/ odpufztzenie grzechow *KrowObr* A4v.

»przypisowac i przydawać« (2): tze mu im [*rzeczom*] bľogofľawieńřtwo/ y zaľlugi zywota wietznego przpifuielf y przydawalf? *KrowObr* 93, 81.

»przypisowac i przywłaszczac« [szyk 2:1] (3): ále dufaćie themu řľmrodliwemu pomázániu oleynemu/ ktoremu duřzne y ćieleřne bľogofľawieńřtwo y zbáwienie przywłasztzacie y przypifuiećie *KrowObr* 82v, 69; *OpecŻyw* 43.

α. O tekście: twierdzić, że ktoś jest jego autorem (19): Drudzy tę řpowiedz przypifuią Poncyanowi pierwřzemu Pápieřowi Dziewięthnáľtemu. *KrowObr* 195, 195v, 196v [4 r.]; *BudNT przedm* c, d3; Do ktorych řľow w Greckim texćie/ ktory řiedmidźieřáľ tłumáćzom przypifuią/ przydáne řá ty řľowá. A ten rog walczýľ przećiw řwięty m. *CzechEp* 371, 125v; *NiemObr* 124; *ReszPrz* 81; to dzwonienie Káľixtus Pápieř vřtáwiľ/ dla pomocy przez modlitwę Chřeřćijánom z Turkiem walczácy m. A ľam Ianowi dwudźieľtemu y wtoremu tę vřtáwę przypifuie. *LatHar* 55, 9, 10, 84 *marg*, 89 *marg*, 102 *marg*; A przeto Czyřćá ľam Pan Bog ielft budowniczy m. A tego wykľádu Adwerřarze/ niech mnie nie przypifuią/ bo nie ielft moy/ ále Doktorow řwiętych *WysKaz* 34.

3. Nadawać, obdarzac; przeznaczac; applicare Modrz; appingere Calep [w tym: komu, czemu (35), co (34)] (37): *RejKup* o6v, r6v, Tv; *MurzNT* 31; Ale ábyř nye rzekľ/ iż tu biľkupowye vćifnyeni

papyżowi władzą á zwirzchność tę przypifowali/ [...] vkażęc gdzye nye zá včílkyem yákim/ yednák rádži nyerádži mufyeli yá wyznáwác. *KromRozm III* P5v, K4v; *Mqcz* 129c; ktorzy [złóściwi królowie] [...] ftáwili zázwdy ná tych gorach miáltá onego imię bluźnińskie/ to ieft/ tytuły y kościoły ony pogáńskie/ przypifuiąc ie rozlicznym bogom/ y fławam swoim *RejAp* 106, 108; *RejPos* A4, 13v; á chcelz ábyć dla twe⁸⁰ niekromnego á fprofnego bogactw okázowania ofobną część przypifowano [honores vis decerni singulares]? *ModrzBaz* 50v, 94; *SkarŻyw* 358; á nád to ielzcze/ y to gánię iż co fámego Bogá ieft/ y onemu to fámemu należy/ oni komu infzemu przywłazczáią: ktorzy też ielzcze y z tego Chriřtuřá złupiřzy co iemu fámemu Bog oćiec iego dař/ infzym to przypifuią *CzechEp* 84, 273, 371, 374; *NiemObr* 133; *Calep* 83b; *LatHar* 186; Pan *IEZVS* iáľmuźnie tákáz zapłátę przypifuie. *SkarKaz* 350a.

przypisować ku czemu (1): Consecro, idem quod simplex, Pořwięcam/ ku sľuźbie bożey przywłazczam y przipifuyę. *Mqcz* 363c.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (2); że (2), zaimek względny (1)] (3): Nie pomárli fię gánią, ále żywi, ktorzy pomárłych niepokoią y co iest Bożego onym przypifuią. *CzechEp* 83 *marg*, 387 [2 r.].

Zwrot: »sobie przypisować« [szyk zmienny] (13): *MurzNT* 11; ták ia też chcę/ áby moy Dworzánin/ wygrař w tym/ o co fie pokuři przed wřzytkimi/ y káźdego żeby z ofobná w thym porobiř/ w czym fobie dánk [= *pierwszeństwo*] przypifuie. *GórnDworz* E3; teraz dopiero/ nie wřtydzi fię [*stolica carogrocka*] fobie przypifowác przodkowánia/ nie wřtydzi fię ftárey y záľłuzoney máłce vwłoczyć *SkarJedn* 389; Na odřczepieńce y Heretyki ktorzy rozruchy czynili/ y kápláńřtwo fobie przypifowali/ á ftářzych y káplaná Bożego fłuchác niechćieli/ bárzo fię frogim pokazař. *SkarŻyw* 483, 492 [2 r.]; To iedná y wielká niezboźność/ ktora řwiadczy o Papieźu/ iż ieft nic dobrego: ieft fyn zátráćenia: Chriřtuřow ieft przeciwnik: ieft Antychriřt: ktory to fobie řam przypifuie/ y przypifowác chce/ że go řaden gánić/ řtrofowác y káráć nie moźe/ by też on co y nagorzey czyniř. *CzechEp* 387; *NiemObr* 157; *WujNT* 216, 519, *Zzzzz4*; *PowodPr* 32.

Szereg: »przywłazczać i przypisować« (1): *Mqcz* 363c *cf* *przypisować ku czemu*.

4. *Odnosić do kogoř lub do czegoř, uznawać, że dana wypowiedź dotyczy kogoř lub czegoř [co komu, czemu] (24):* A thák nie włáńnie tego Pfáľmu řydowie Dawidowi przypifuią/ gdyź włáńniey należy Pánu Kriřtuřowi. *LubPs* L2v; *BibRadz* I 383c *marg*; Bo áćz tę figurę [*tj. czworo zwierzęt z Apokalipsy*] niektorzy cźtherzem Ewányeliřtom przypifowali/ ále ielzcze ná ten cźás Ewányeliřtowie niektorzy żywi ná řwiece byli. *RejAp* 50; Elohim/ ieft tákie imię/ ktore fię przypifuie/ napřzod Bogu řamemu/ potym Sędziom/ Krolom/ Anioľom/ y fáľřzywym Bogom. *BudBib* I 309a *marg*; *BiałKaz* E3; *CzechRozm* 36, 54; *CzechEp* 143, 383; Páweľ bowiem o fobie powieda [...]. Iź miał řtářanie o wřzytkie zbory. A przedřię z tych řłow Páwłowych powřzechnym/ y nayprzednieyřzym Páľtyřzem/ wyznáwác go/ y iemu to przypifowác/ áni fię godźi/ áni Páweľ/ fobie tego przywłazczáľ. *NiemObr* 40, 121, 138, 139; *LatHar* 257, 508; Iáko Hieronym ř. piřząc do Dámázá Řzymřkiego Papieźá/ te mu řłowá Páńľkie przypifuie: mowiąc ták o wřzytkich Haeretykách: Kto z tobá Papieźu nie zgromadza/ ten rořprařza *WujNT* 51; Iedni mowią/ że Grzywacz/ ćierpi tę niewoľá [*wychowywanie kukuľczych piskľáť*]: A drudzy to pokrzywce przypifowác woľá. *KlonWor* 60.

przypisować ku czemu (1): którym imieniem [krzyżma] wziętym od Greków/ aczkolwiek świeccy Piłarze wszelkie pomóżanie znamięnia; wszakże oni/ co rzeczy święte popiśali/ pośpolitym obyczaiem mowienia/ to słowo ku onemu tylko pomóżaniu przypisowali/ które z Oleju y z Bálámu [...] sprawione bywa. *KuczKat* 150.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (5), ono (1); zawsze zaimek względny] (6): [Luteranowie dlatego was mnichów i księży za odszczepienie od kościoła Chrystusowego mają] iż wy od nauki pańskoye/ słowá bożego odstępuycy/ [...] Ták iż wam ono przypisują/ co Pan nasz ku Licemyernikom mówił: Zniszczyliście przykazánye Boże dla podányá swego. *KromRozm II* b3v; *KrowObr* 153; *CzechRozm* 143v; *SkarŻyw* 593; Co się tedy tknie beśtyey/ pierwzey/ naydzieź ią opisaną/ [...] wszakże także się to częśto przypisuje wtorey/ co służy pierwzey: á pierwzey też co wtorey. *CzechEp* 374; *NiemObr* 138.

5. *Dedykować, poświęcać komuś wydany tekst; dedicare, dicare Cn* [co komu] (13) : Ale iż ten obyczaj iest między wczonymi, gdy iakie księgi napiszą, zwykli ie nie ktoremu panu przemożnemu przypisować *GlabGad* A3v, A3v; *DWie* nawiętsze przyczynie są [...] Przec ci którzy nieiakie księgi [!] między pośpolstwo ludu wypuszczają, niektorim ie panom znakomitim przypisując offiarują. *MiechGlab nlb* 2; *WróbŻółtGlab* A2; przetoć thy Książki przypisuję/ y posyłam/ Abyś sie w młodości swey rzeczami cząsem poważnemi/ cząsem też dworskyemi/ zabawiał *RejZwierz* A2; A ták ná żądanie I.M. spysłałem tam ty kazania/ które W.K.M. przetho przypisuję/ áby thák wielka á poważna srawá/ [...] pod sławnym imieniem y pod obroną W.K.M. wielkiego Monárchy/ do rąk ludzkich podána była. *SarnUzn* A2v; *BudNT przedm* a3; *SkarŻyw* A2v; Ile mogę/ posługą tą iey [ojczyźnie] okazuję Chęć swoię: y Waszey mości ten dar przypisuję *KlonKrGum* Av.

przypisować za co [= jako co] (1): wam wszystkim wobec/ y káżdemu zośobná/ rozmowy te moje Chriściáńskie/ zá ieden vpominek/ y zá pewne świadectwo/ moiey przeciw wam życzliwości/ dáię/ dáruię/ przypisuję. *CzechRozm* A2v.

W połączeniach szeregowych (2): przetoż ty książki/ [Zygmuntowi Augustowi] iáko wielkiemu á Krześciáńskemu Krolowi/ [...] oddawam/ przywłaszczam/ y przypisuję. *RejPos* A3; *CzechRozm* A2v.

Szeregi: »przypisować i dedykować« (1): napisałem dwie książeczce [...] które to W.M. me^{mv} Mciwe^{mv} Pánu iáko człowiekowi po wżem świećcie sławy wielkoy y godney przypisuję y dedikuję *CzahTr* A3v.

»ofiarować i przypisować« (1): Thobie też Pánie/ á Pánie moy/ ty książki moje offiaruję y przypisuję *KrowObr* B4v.

6. *Poczytywać, uważać za coś* [w tym: komu za co (3)] (4) :

przypisować co (1): Ducere aliquid uxori probro, Zá fromotę żenie nieco przypisować. *Mqcz* 96a.

przypisować ku czemu (1): Ducere laudi, Ku chwale przypisować. *Mqcz* 96a.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Duńczykowie y Szkáninowie zá cześć sobie przypisują/ iż Longobárdy ich przodkowie krolestwo we Włófzech záłożyli *BielKron* 292v.

Zwroty: »za cześć przypisować« (1): *BielKron* 292v cf *Ze zdaniem dopełnieniowym*.

»sobie przypisować« (1): *BielKron* 292v cf *Ze zdaniem dopełnieniowym*.

»przypisować za złe« (1): Nemo tibi vicio vertit, Nikt ci nie ma/ niepoczyta/ nieprzypifuyę za złe. *Mącz* 486a.

7. *Brac pod uwage, uwzględniać [komu co] (1) :*

Zwrot: »grzechy przypisować« (1): á gdy go [*lud boży*] czyłtym zowiemy/ nie ták rozumieć mamy/ iákoby był prawdziwie bez grzechu/ ále iż mu Pan Bog grzechow *non imputat*, nie przypifuię. *ReszPrz* 89.

8. *Dodawać (7) :*

przypisować komu (2): Wida# gdy Święte maluyą Iż každému przipifuyą Abý fię ftym okazali Iako tu na Swiećcie Itali *RejKup* t7. *Cf* *przypisować komu co do czego*.

przypisować komu co do czego (1): *Adiunctio*, gdy mąż żenie co przypifuię do piérwżęgo pořagu. *SarnStat* 1301.

Zwrot: »płatow przypisować« = *podnosić czynsz (1):* ta vtrátá Zniífczyłá fwiát po ty látá Wiele zacnych domow zefłło [...] Iedni z wiofek pořtępuią Drudzy płatow przipifuią *RejRozpr* H4.

a. *Doliczać do rachunku, zawyżać cenę (4) :* Lepiey miech grořzem nádmieřz/ niřli wiátrem dudy/ Boć rády przipifuią Szynkarki obłudy. *BielSat* C [*idem BielRozm*]; Albo gdy pánowie wefeli á řzynkarká im winá donalřa/ to bárzo iey zá to powinni/ y pániá ia Gretą zową. A fkoro przydzie pláćić/ áliřci z niey niefláchetna bábá/ bo przipifuię. *RejZwierc* 101; *BielRozm* 16.

przypisować co za co (1): (*nagł*) Chłop s kárcřmarką. (–) Coř wřdy páni ták figluieřz/ Dwie [*szkłanice*] zá iednę przipifuięřz/ A podawařz nam s piánámi *RejZwierc* 235v.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (7) :* Dico, Przykazuyę kogo komu/ Prziwłářczam/ Przypifuyę. Pod moc poddayę. *Mącz* 85b, [176]d, 464a.

przypisować komu co (1): Proprium est eius, Metapho. Temu to łámemu przipifuyą. *Mącz* 326d.

Zwrot: »przypisować sobie« [*szyk zmienny*] (3): Vendico, Prziwłářczam/ Sam łobie przipifuię. *Mącz* 85d; Usurpo, in frequenti usu habeo, Závřdy potrzebuyę/ vřywam/ řpominam/ teř prziwłářczam/ przipifuyę łobie. *Mącz* 509c, 432b.

Synonimy: 2. *przyczytawać, przywłářczać; a. podawać, przydawać; 3. przyczytawać, przywłářczać; 4. przykazować, przysądzać, przywłářczać; 5. dedykować, ofiarować; 6. poczytować; 8. doliczać, dodawać, przydawać.*

Formacje współrdzenne cf PISAĆ.

Cf **PRZYPISOWANIE, PRZYPISOWANY, PRZYPISUJĄCY**